Наукові перспективи
Видавнича група

Welcome 2026



Людина та суспільство через призму науки

Наукові інновації та передові технології

СЕРІЯ "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ"
СЕРІЯ "ЕКОНОМІКА"
СЕРІЯ "ПРАВО"
СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"
СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

Happy New Year

№12(52) 2025

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Наукові інновації та передові технології»

№ 12(52) 2025

Київ – 2025

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

within the work of the Publishing Group «Scientific Perspectives»

«Scientific innovations and advanced technologies»

№ 12(52) 2025

Kyiv – 2025

ISSN 2786-5274 Print
УДК 001.32:1 /3](477)(02)

DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12(52)

«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2025. № 12(52) 2025. С. 3410

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 08.12.2025, № 4/12-25)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія КВ № 24962-14902Р від 13.09.2021 р.

Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290 журналу присвоєно категорію "Б" із права

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89 журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво та торгівля, 015 - професійна освіта

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу у галузях державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та його інтеграції у світовий науковий простір, шляхом оприлюднення результатів наукових досліджень.

Головний редактор:



Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Абуселідзе Георгій - завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузі)
- Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Беньковська Наталя Борисівна —кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки Інституту Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса,Україна)
- Бєльська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (м. Київ, Україна)
- Бондар-Підгурська Оксана Василівна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», (Полтава, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров‘я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров‘я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Дєгтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Демідова Юлія Євгенівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна)
- Дем’янишина Олеся Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
- Дранус Любов Сергіївна —кандидат економічних наук, доцент, оцент кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили
- Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Ільїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Каламаж Руслана Володимирівна - доктор психологічних наук, професор, проректор з навчально-виховної роботи Національного університету «Острозька академія» (Рівне, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри комп’ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інститут автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Калашнік Наталія Василівна —кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова, (Вінниця, Україна)
- Кернас Андрій В'ячеславович – доктор філософії в галузі психології, кандидат психологічних наук, дійсний член Української психолгічної асоціації, магістр права, магістр педагогіки, доцент кафедри Практичної психології Одеського національного морського університету, старший викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського національного економічного університету (Одеса, Україна)
- Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна)
- Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
- Корильчук Неоніла Іванівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- Корнієнко Петро Сергійович - доктор юридичних наук, доцент, адвокат, заступник першого проректора по роботі з коледжами, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров’я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович —доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Кравчук Людмила Степанівна - кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», завідувач кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інститут соціальних технологій Університет "Україна" (Хмельницький, Україна)
- Литвиненко Віктор Іванович — доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Навчального наукового інституту права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Лич (Назарук) Оксана Миколаївна - доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (м. Київ, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)

- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Непомняща Ірина Миколаївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
- Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна)
- Огієнко Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Орлова Наталія Сергіївна - доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Пагута Тамара Іванівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, директор Інституту педагогічної освіти Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Рівне, Україна)
- Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна)
- Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Приходькіна Наталія Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна)
- Самусь Тетяна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної освіти та технології сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (м. Глухів, Україна)
- Сапожніков Станіслав Володимирович - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології Університету імені Альфреда Нобеля (Дніпро, Україна)
- Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Трушкіна Наталія Валеріївна — кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, дійсний член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості НАН України (Київ, Україна)
- Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Фаловська Ірина Дмитрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» (Луцьк, Україна)
- Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чепурна Мирослава Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації Черкаського державного технологічного університету (Черкаси, Україна)
- Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
- Якимчук Аліна Юріївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Яковицька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Якушева Оксана Вікторівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та підприємництва Черкаського державного технологічного університету (Черкаси, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© Автори статей, 2025
© Всеукраїнська Асамблея
докторів наук із державного управління, 2025
© Видавнича група «Наукові перспективи», 2025

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Управління та адміністрування»

Drabchuk N., Zhuk O., Hoi N., Matiichyk A., Yakushkin Ye. **38**
FOREIGN EXPERIENCE IN THE DEVELOPMENT OF THE PUBLIC MANAGEMENT SYSTEM FOR REHABILITATION SERVICES

Антипенко І.В., Ліснича В.М. **49**
МЕХАНІЗМИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ

Бевз С.В. **60**
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ ВИМІРИ

Білик О.І., Головчак М.І. **71**
ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ, ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ТА НОВІ ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ ЯК ЧИННИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Богоніс В. **83**
ХАРАКТЕРИСТИКА ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вилгін Є.А., Лукашев С.В. **93**
МОДЕЛІ ПОКРАЩЕННЯ БЮДЖЕТНОГО МЕХАНІЗМУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ УМОВ СТАЛОГО ДОБРОБУТУ В ГРОМАДІ

Гаркавий І.І. **104**
БАР'ЄРИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ФАКТОРУ СТРИМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Грушецький В.В. **116**
СИСТЕМОУТВОРЮЮЧІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС

Данкевич В.Є., Литвинчук А.І., Можаровська Т.В. **136**
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ТА ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ВЛАДИ З ГРОМАДЯНАМИ В ПРОЦЕСІ ВІДНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Демченко В.М. **145**
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ЧИННИК ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Дєгтяр А.О. **156**
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ У СФЕРІ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Кривошликов С.Ф. **171**
СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЦИВІЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ: ВІД РЕАГУВАННЯ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Левченко В.О., Подоляка А.М., Дідюк І.Л., Лебедєв О.П. **183**
УПРАВЛІНСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ОБМЕЖЕНЬ ЩОДО ОДЕРЖАННЯ ПОДАРУНКІВ

Литвинюк Є.І. **196**
ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО КОНТРОЛЮ: РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ У ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Марухленко О.В., Шульгіна Т.С. **212**
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Назаренко М.О., Тодорова О.Л., Зелінська О.В., Заболотний А.В. **225**
ІДЕЇ ЕЛТОНА МЕЙО В УПРАВЛІННІ СУЧАСНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Недошитко А.А., Мартинюк В.П. **238**
ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕРЕЗ РЕФОРМИ: ЯК UKRAINE FACILITY ЗМІНЮЄ МОДЕЛЬ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Ортіна Г.В. **250**
МОДЕРНІЗАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Серьогіна Н.О., Галунко О.В. **260**
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Станкевич І.В., Яцкевич І.В. **268**
УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИМИ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Філіппова В.Д. **282**
СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Чайка А.В. **292**
ПРЕДСТАВНИЦТВО ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ІНТЕРЕСІВ ПЕРИФЕРІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Шегида Л.Г. **311**
ПРИНЦИПИ НАРОДОВЛАДДЯ В КОМУНІКАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГРОМАД В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Shlenova M.H., Grechanyk O.Ye. **325**
HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS UNDER MARTIAL LAW

Адамовський О.М., Кулаєц Я.М. **338**
РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ У СВІТІ: АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ НАПРЯМІВ ТА ТЕНДЕНЦІЙ

Богашко О.Л., Бевз А.П. **356**
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У МОНІТОРИНГУ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Воронка О.З., Леськів Г.З. **370**
БЕЗПЕКОВИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Георгіаді Н.Г., Кубант А.А. **381**
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АДАПТАЦІЙНИХ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ

Георгіаді Н.Г., Стефанський Ю.С. **395**
МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МЕХАНІЗМІВ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН НА ЗАСАДАХ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ МІЖНАРОДНИХ БІЗНЕС-ПРОЄКТІВ ПІДПРИЄМСТВ

Гончаренко О.Г. **408**
ТРАНСФОРМАЦІЯ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ВІРТУАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО В ІТ-ГАЛУЗІ

Деделюк О.В. **422**
ЦИФРОВІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАВОК ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ВИХОДЯТЬ НА ЗОВНІШНІ РИНКИ

Клос Л.Є., Осіяненко К.В., Кабусь Н.Д., Бордіян Я.І. **431**
ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ЦЕНТРІВ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ З СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ, ЯКІ ЗАЗНАЛИ НАСИЛЬСТВА, В УКРАЇНІ

Кононенко В.В., Кушко І.С. **449**
ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ СТИЛЮ ЛІДЕРСТВА ТА КОМУНІКАЦІЙНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ КЕРІВНИКА ОРГАНУ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ КОНЦЕПЦІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ

Крамар І.Ю., Гапон В.С. **459**
МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИХОДІ НА ЗОВНІШНІ РИНКИ

Кушко І.С., Кононенко В.В. **483**
ТРУДОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО ТА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Лозяк Ю.М. **494**
АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ОЦІНКИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У КРИЗОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Лущай Ю.В. **505**
ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ У СКЛАДНОМУ ДИНАМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Микитюк Н.Є., Жук І.М. **517**
TALENT MANAGEMENT У СФЕРІ РІЄЛТЕРСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ КРЕАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Палига Є.М. **527**
ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА ДОСВІД ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ "ПЛАНУВАННЯ"

Пономарьов О.В., Власов А.Е. **537**
ПОДОЛАННЯ AI GAP У ДІДЖИТАЛ-МАРКЕТИНГОВИХ АГЕНТСТВАХ: КОНЦЕПТУАЛЬНА 4D-МОДЕЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Попадинець І.Р. **559**
КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ

Сергійчук С.І., Грищук Д.О. **570**
ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПРИВАТНОЇ КЛІНІКИ НА ОСНОВІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Чорненька О.Б. **584**
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІПЕРДИНАМІЧНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Шишковський С.В., Яворський Р.Т. **594**
ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Волкова Н.В., Комбарова Ю.В., Гученко А.О., Підлісна В.М. **604**
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Волкова Н.В., Михайлова О.С., Хоменко М.Б., Семененко С.А. **620**
ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Слав'юк Р.А., Хомич П.Ю., Довгань Н.І. **635**
РОЗВИТОК МАРКЕТПЛЕЙСІВ У СИСТЕМІ Е-КОМЕРЦІЇ

СЕРІЯ «Психологія»

Krynychko V.V. **643**
DYNAMICS OF BODILY SELF-IMAGE IN FACIAL RECONSTRUCTION: FROM TRAUMATIC EXPERIENCE TO ACCEPTANCE OF NEW CORPOREALITY

Overchuk V. **655**
THE PSYCHOLOGICAL COST OF HUMAN CAPITAL LOSS AND THE IMPACT OF ECONOMIC BARRIERS ON THE ADAPTATION OF UKRAINIAN REFUGEES

Андрущенко Т.В., Коваленко О.О. **665**
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОЇ СЕКСУАЛЬНОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ: КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВІ ЗАСАДИ

Бабчук О.Г., Бабчук М.І. **678**
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ: МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Большакова А.М., Дубінін Д.О. **689**
ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ, СТАЖУ СЛУЖБИ ТА БОЙОВОГО ДОСВІДУ НА ЗМІСТОВУ РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

Бондаревич С.М., Ковальчук О.С. **703**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВПЛИВУ ФАКТОРА СТРЕСУ НА КОМУНІКАЦІЮ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МОРЕГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

Виноградова В.Є. **719**
ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА В КОНТЕКСТІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ЕФЕКТИВНИХ КОМУНІКАЦІЙ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Волобуєв В.В. **730**
ТЕОРІЯ САМОДЕТЕРМІНАЦІЇ ЯК КЛЮЧ ДО РОЗУМІННЯ СТАВЛЕННЯ ГРОМАДЯН ДО ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Ганаба С.О., Черниш Н.М. **749**
ПОБУДОВА ТРЕНІНГОВИХ ПРОГРАМ З ПСИХОЛОГІЇ: МЕТОДИ, СТРУКТУРА, ЕТАПИ

Ганаба С.О., Олешко Д.О. **760**
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЇ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ

Герасимова К.М., Чижма Д.М. **771**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Дмитрук З.А. **785**
ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Дмитрук З.А. **798**
ФІЛОСОФСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЗМІСТ ФЕНОМЕНУ ОСОБИСТОСТІ

Доцевич Т.І. **811**
ПСИХОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ

Ігумнова О.Б., Матвійчук О.О. **821**
СУЧАСНІ ПСИХОТЕХНОЛОГІЇ САНОГЕННОГО МИСЛЕННЯ В СИСТЕМІ ПРОФІЛАКТИКИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Карпенко Є.В., Карпенко О.Є. **833**
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ЯК ПРЕДИКТОРА УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Кічук А.В. **844**
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ:РЕСУРСНІСТЬ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ

Коваль Г.Ш., Сокур Г.В. **853**
СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ПРЕДИКТОРИ ТА АДАПТАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

Козира П.В. **863**
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Костюк О.І., Буркацька Л.С. **875**
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДІВ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ РОЗЛАДОМ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ДИТИНИ

Кочерга Є.В., Лошкарьова В.Ю., Смірнова К.В., Степанчук О.Ю., Шпуртика А.В., Шуліка О.В. **887**
ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ АРТТЕРАПІЇ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ТРЕНІНГОВОЇ РОБОТИ З ПІДТРИМКИ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Локарєва Г.В., Дерей А.А. **899**
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Марчук Н.А., Мушеник І.М. **907**
ІНТЕРАКТИВНІ ЦИФРОВІ ЗАСОБИ У ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ, ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ВПЛИВ НА НАВЧАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА МОТИВАЦІЮ

Матієнко Т.В., Адамантова А.В. **922**
ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНОЇ СВІДОМОСТІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ РЕЛІГІЇ

Матієнко Т.В., Волошко О.В. **933**
ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО: ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Матієнко Т.В., Лєвшина О.В. **946**
ПРОКРАСТИНАЦІЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН: РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ

Матієнко Т.В., Дробишевська В.В. **956**
ПІДЛІТКОВА ДЕВІАНТНІСТЬ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ, ПРОФІЛАКТИКА ТА ПРАВОВІ ОРІЄНТИРИ

Мащак С.О., Калітинська В.В. **968**
ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ ПАР ІЗ РІЗНИМИ ТИПАМИ ПРИВ'ЯЗАНОСТІ ПАРТНЕРІВ

Мащак С.О., Любочкіна Г.О. **981**
ПСИХОДІАГНОСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ КЕРІВНИКА В КОНФЛІКТНІЙ СИТУАЦІЇ

Миколенко Н.В. **994**
ЕТАПИ ТА НАПРЯМКИ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ З РОЗВИТКУ САМОЦІННОСТІ КЛІЄНТІВ ПСИХОЛОГІЧНИХ СЛУЖБ ЗВО

Михайліченко М.В. **1007**
СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Олешко Д.О., Пономоренко С.А., Агеєва О.В. **1019**
ПСІХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ТА ПІДТРИМКИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Пасько О.М., Дерев'янко В.Д. **1030**
ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ДЕСТРУКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ ІЗОЛЯЦІЇ

Пасько О.М., Яблонська А.В. **1040**
ТРАНСФОРМАЦІЯ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Петрик К.Ю., Лозоватий Б.М. **1051**
ФЕНОМЕН ОСОБИСТІСНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ АВТОНОМІЇ У ПЕРІОД РАННЬОЇ ДОРОСЛОСТІ

Потапчук Є.М., Козловська Л.В. **1062**
НЕВДАЛА РЕАЛІЗАЦІЯ РЕПРОДУКТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Прудка Л.М., Стадніцька Д.Є. **1074**
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЕПАРАЦІЇ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ПСИХОЛОГІЇ

Радчук Г.К., Васько А.Я. **1085**
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Резнік О.Г. **1095**
ВПЛИВ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

Сеник А.М., Голярдик Н.А., Дьоміна Г.А. **1106**
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПТСР У ВІЙСЬКОВО-СЛУЖБОВЦІВ: ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ТЕРАПІЇ

Симчина О.В. **1118**
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ПІДЛІТКАМИ, ЯКІ СХИЛЬНІ ДО ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

Смірнова О.М., Краснопольська С.М. **1129**
ОСОБИСТІСНІ ЯКОСТІ ПСИХОЛОГА ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОСТІ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Смірнова О.М., Краснопольська С.М., Ситник Ю.Я. **1145**
СИМВОЛІКА СНІВ ЯК РЕСУРС ВНУТРІШНЬОЇ ПІДТРИМКИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСВІД САМОТЕРАПІЇ УКРАЇНЦІВ

Соловей Н.М. **1156**
МЕТОД СИМВОЛІЧНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ СИМПТОМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАХИСНИХ МЕХАНІЗМІВ ТА РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Стецюк Ю. **1174**
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЗМІСТ МЕДІАЦІЇ В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Телюк А.О., Дроботько І.Д. **1187**
ВПЛИВ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ НА ІНТЕГРАЦІЮ ОСОБИСТОСТІ В НОВОМУ КУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Тимків Л. **1197**
ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНИХ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ У СТУДЕНТІВ З АКЦЕНТУАЦІЯМИ ХАРАКТЕРУ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АГРЕСИВНОСТІ

Фомич М.В., Коломоєць А.М. **1210**
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УРГЕНТНОЇ АДИКЦІЇ У ПЕРСОНАЛУ ДСНС

Чачко С.Л., Мельцер С.В., Кременчуцька М.К. **1221**
ВПЛИВ ТРИВАЛОСТІ ПЕРЕБУВАННЯ У НІМЕЧЧИНІ БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНІ НА ЇХ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНУ АДАПТАЦІЮ

Чепіга Л.П., Бондаренко Л.О. **1235**
ГРУПИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ЖІНОК - ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Черевко О.В. **1247**
РОЛЬ АРИСТОКРАТИЗМУ В ДЕРЖАВНОМУ ФОРМУВАННІ СПРИЯТЛИВИХ СОЦІЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ УМОВ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ В СТАРШОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Чистовська Ю.Ю., Марциняк-Дорош О.М., Дунець Л.М., Варіна Г.Б., Дворніченко Л.Л. **1261**
ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ Й ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ ПОДІЙ

Шишкін І.Г., Шминдрук О.Ф. **1275**
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТРИВОЖНОСТІ, ДЕПРЕСІЇ ТА МОДЕЛЕЙ ПОВЕДІНКИ У КОНФЛІКТІ: ПСИХОЕМОЦІЙНІ ЧИННИКИ ТА ЇХ ВРАХУВАННЯ ПІД ЧАС МЕДІАЦІЇ

Щербакова І.М., Пасічник Н.О., Повалій Т.Л., Бойко О.П., Котенко О.О. **1291**
САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК ПРЕДИКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАТОРА КОЛ-ЦЕНТРУ

СЕРІЯ «Педагогіка»

Doronina T., Shepilev D.S. **1304**
BIBLIOMETRIC AND CONCEPTUAL ANALYSIS OF RESEARCH ON IMMERSIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES

Fodor K., Hnatyk K., Huszti I. **1319**
MODERN METHODS OF IMPROVING GRAMMATICAL SKILLS IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Hontarenko I.S., Pavliuk O.M. **1328**
DISTANCE LEARNING AS AN INNOVATIVE FRAMEWORK FOR THE ORGANIZATION AND TRANSFORMATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Khallo O.E. **1340**
FEATURES OF PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL TRAINING OF FUTURE DOCTORS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Manchuk V., Ponomarevskyi S., Novitska I. **1349**
USING INTERACTIVE LEARNING PLATFORMS TO DEVELOP SPEECH SKILLS OF CHILDREN WITH DISABILITIES

Анушкевич В.І. **1364**
МОДЕЛЬ КОМПЕТЕНТНІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ (COMPETENCE-BASED LEARNING) ЯК ОСНОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ПСИХОЛОГІЇ У ВОЄННИЙ ЧАС

Апухтіна В.В., Сиревич М.П., Каменюк К.В. **1377**
КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ КОМПЛЕКСНОЇ ДІАГНОСТИКИ МОВЛЕННЯ У ДОРОСЛИХ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ПОСТІНСУЛЬТНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ

Барна Х.В., Кас'яненко О.М., Чекан О.І., Вовчок В.М., Коваль Н.В. **1389**
ФОНЕТИЧНА РИТМІКА У ПОДОЛАННІ ПОРУШЕНЬ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ

Басараб Н.Я., Стинська В.В., Деренюк М.П., Паска Т.В. **1399**
НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Брижак Н.Ю., Комар О.В., Туряниця М.М. **1410**
ОРГАНІЗАЦІЯ УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ДИТЯЧИХ КОЛЕКТИВАХ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ РІШЕННЯ

Васильєв О.В. **1421**
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТА НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Вербицький О.В. **1444**
ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ВИМОГЛИВОСТІ В УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

Вишневська Н.О. **1455**
ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ВОДІЇВ У КРАЇНАХ НАТО: АНАЛІЗ СТАНДАРТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Гаращенко А.П. **1468**
МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ STEM-ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Гетало О.В., Гетало О.Д. **1478**
БАГАТОРІВНЕВА МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТА: ВІД СТУДЕНТА ДО ЕКСПЕРТА

Гладиш М.О., Хамурда Т.Р. **1491**
СОЦІАЛЬНЕ ПРОЄКТУВАННЯ У ВІДНОВЛЕННІ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ДІТЕЙ ІЗ ЗАЇКАННЯМ, СПРИЧИНЕНИМ ПТСР: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Гончаренко А.М., Дятленко Н.М., Пасічник А.А. **1500**
ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ КОМАНДНОЇ РОБОТИ

Горчинський С.В., Повечера І.В. **1517**
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ТА ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ПРОГРАМУВАННЮ В РІЗНОРІВНЕВИХ ГРУПАХ СТУДЕНТІВ У ЗВО

Григор'єва В.Б., Котова О.В. **1527**
МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ "ДОДАТКОВІ РОЗДІЛИ ЕЛЕМЕНТАРНОЇ МАТЕМАТИКИ" В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Гришко В.І., Цевух А.І. **1540**
ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ВИВЧЕННІ ІСТОРІЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Данилюк В.І., Торічний О. **1553**
ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СТРЕСУ: МЕТОДОЛОГІЯ ТА УМОВИ ВРЕГУЛЮВАННЯ

Довбня С.О., Шелепко Г.В. **1566**
СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА ГРА ЯК СИСТЕМНИЙ ІНТЕГРАТОР ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД

Довганенко Д.О., Кудирко В.І., Соколова Е.Т. **1583**
УДОСКОНАЛЕННЯ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ДО РОБОТІ У ПРЕДМЕТНОМУ ЦИКЛІ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Драгунцов Б.Б. **1597**
СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Дроздова В.В., Рудніцька К.В. **1610**
ІНТЕГРАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ФАХОВУ ПІДГОТОВКУ ІНЖЕНЕРІВ І ТЕХНОЛОГІВ: ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ

Євдокимов М.М. **1621**
ТЕХНОЛОГІЯ СТОРІТЕЛІНГУ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Желанова В.В. **1639**
НАЦІОНАЛЬНІ ТРАДИЦІЇ ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ДИЗАЙН-ОСВІТИ

Жога Р.А. **1652**
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ ЯК ЗАСІБ АДАПТИВНОСТІ ЇЇ СЕРЕДОВИЩА

Звєкова В.К. **1665**
МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ АРТТЕХНІК АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Каніболоцька О.А., Павлюк О.О. **1674**
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧІВ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ, ІСТОРИЧНА ЕВОЛЮЦІЯ ТА СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ

Канчуга М.К. **1687**
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАКСЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗСУ

Капустіна О.І. **1696**
РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ-ОЛІГОФРЕНОПЕДАГОГІВ

Карташова Л.А., Куций М. **1704**
ПІДГОТОВКА ЗБУТОВИХ ФАХІВЦІВ ДЛЯ "ЗЕЛЕНОЇ" ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ: СИНЕРГІЯ ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Киян І.В., Дятлов Ю.В. **1717**
ОСОБЛИВОСТІ ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ ЗМІСТУ ТА ЗАВДАНЬ НАВЧАННЯ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УКРАЇНІ У КІНЦІ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Кібаленко В.В. **1724**
КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ І РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Кірман В.К., Пісковенко А.О., Саєнко О.В. **1734**
РОЗВИТОК КОМБІНАТОРНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Кічук Н.В. **1749**
ВЕКТОРИ ВПЛИВУ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗИТИВНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДЕЗАДАПТОВАНИХ ПІДЛІТКІВ

Княжев І.О. **1760**
ФУНКЦІОНАЛ ПРОГНОСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Князян М.О., Панченко І.В. **1771**
ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИМОГ

Колесник А.О., Муравйова О.М., Архипова В.О., Подворна Л.А., Скриннік Н.А. **1779**
МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ ПРОЄКТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇХ ЛІНГВОДИДАКТИЧНА ОСНОВА

Колеснікова Є.С. **1790**
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЕСТЕТИЧНОГО ДОСВІДУ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Котелянець Н.В., Байдюк Л.М. **1801**
ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК АКТИВНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ

Кочубей Н.П., Заремська І.М. **1814**
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Кузнєцов Є.С. **1823**
ОСОБЛИВОСТІ КОНСТАТУВАЛЬНОГО ЕТАПУ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ЦИФРОВИХ НАВИЧОК МАГІСТРАНТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 37.017:334.722-047.22]:303.2](045)

https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12(52)-1724-1733

Кібаленко Вадим Віталійович аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, https://orcid.org/ 0009-0007-2386-7634

КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ І РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Анотація. Сучасні трансформації вищої педагогічної освіти, зумовлені цифровізацією, глобалізаційними процесами та зростанням вимог до професійної мобільності педагога, актуалізують необхідність формування підприємницької компетентності майбутніх учителів. Особливого значення набуває використання інноваційних цифрових засобів, зокрема технологій доповненої (AR) та віртуальної (VR) реальності, які відкривають нові можливості для моделювання освітніх та бізнес-ситуацій, розроблення стартапів, підвищення рівня професійної активності й креативності здобувачів освіти. У статті обґрунтовано теоретичні засади визначення критеріїв, показників і рівнів сформованості підприємницької компетентності майбутніх педагогів, що дозволяють здійснити об'єктивне діагностування ступеня їх готовності до підприємницької діяльності в умовах цифрової трансформації освіти.

Розкрито зміст мотиваційно-ціннісного, когнітивно-інформаційного та діяльнісно-творчого компонентів підприємницької компетентності, охарактеризовано відповідні критерії – мотиваційно-вольовий, когнітивно-економічний і проєктно-технологічний. Окреслено показники, за якими можливо відстежувати динаміку формування підприємницьких умінь, зокрема: рівень мотивації до інноваційної та підприємницької діяльності, обсяг економічних знань, розуміння можливостей AR/VR технологій, здатність до реалізації освітніх стартапів та використання імерсивних інструментів у професійній практиці.

У статті визначено три рівні сформованості підприємницької компетентності майбутніх педагогів – інтуїтивно-репродуктивний, когнітивно-пошуковий і креативно-діяльнісний, кожен з яких характеризується специфічними проявами мотивації, знань і практичних умінь. Доведено, що ефективна інтеграція AR/VR технологій у професійну підготовку педагогів сприяє зростанню їхньої підприємницької активності, розвитку навичок проєктної діяльності та здатності реалізовувати інноваційні ідеї в освітньому середовищі.

Запропонований діагностичний інструментарій може бути використаний як основа для подальших експериментальних досліджень щодо оцінювання результативності методик формування підприємницької компетентності засобами імерсивних технологій.

Ключові слова: підприємницька компетентність, майбутні педагоги, критерії та показники, AR/VR технології, діагностика компетентностей, цифрова освіта.

Kibalenko Vadym Vitaliiovych Postgraduate student of the Department of Pedagogy and Educational Management, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, https://orcid.org/ 0009-0007-2386-7634

CRITERIA, INDICATORS, AND LEVELS OF ENTREPRENEURIAL COMPETENCE DEVELOPMENT

Abstract. Contemporary transformations in higher pedagogical education, driven by digitalization, globalization processes, and growing demands for professional mobility among educators, highlight the need to develop entrepreneurial competence among future teachers. Of particular importance is the use of innovative digital tools, in particular augmented reality (AR) and virtual reality (VR) technologies, which open up new opportunities for modeling educational and business situations, developing startups, and increasing the level of professional activity and creativity of students. The article substantiates the theoretical foundations for determining the criteria, indicators, and levels of entrepreneurial competence of future teachers, which allow for an objective diagnosis of their readiness for entrepreneurial activity in the context of the digital transformation of education.

The content of the motivational-value, cognitive-informational, and activity-creative components of entrepreneurial competence is revealed, and the corresponding criteria – motivational-volitional, cognitive-economic, and project-technological – are characterized. Indicators are outlined that can be used to track the dynamics of entrepreneurial skill formation, in particular: the level of motivation for innovative and entrepreneurial activity, the extent of economic knowledge, understanding of the possibilities of AR/VR technologies, the ability to implement educational startups, and the use of immersive tools in professional practice.

The article identifies three levels of entrepreneurial competence development in future teachers: intuitive-reproductive, cognitive-search, and creative-activity, each of which is characterized by specific manifestations of motivation, knowledge, and practical skills.

It has been proven that the effective integration of AR/VR technologies into the professional training of teachers contributes to the growth of their entrepreneurial activity, the development of project skills, and the ability to implement innovative ideas in the educational environment. The proposed diagnostic toolkit can be used as a basis for further experimental research on evaluating the effectiveness of methods for developing entrepreneurial competence using immersive technologies.

Keywords: entrepreneurial competence, future teachers, criteria and indicators, AR/VR technologies, competence diagnostics, digital education.

Постановка проблеми. Сучасна система вищої педагогічної освіти перебуває на етапі активної трансформації, зумовленої глобалізаційними процесами, стрімким розвитком цифрових технологій та зміною вимог ринку праці. Підготовка майбутнього вчителя вже не може обмежуватися лише трансляцією предметних знань. Важливого значення набуває формування особистості, здатної до інноваційної діяльності, прийняття нестандартних рішень, управління проєктами та монетизації інтелектуального продукту. Це актуалізує проблему формування підприємницької компетентності майбутніх педагогів [2, 11].

Особливого звучання це питання набуває в контексті цифровізації освіти. Впровадження технологій доповненої (AR) та віртуальної реальності (VR) відкриває принципово нові можливості для моделювання професійних ситуацій, створення стартап-проєктів та візуалізації бізнес-процесів, що робить їх ефективним засобом формування підприємницьких навичок [5, 6].

Отже, одним із пріоритетних завдань дослідження є розробка діагностичного апарату – критеріїв, показників та характеристик рівнів сформованості підприємницької компетентності, що дозволить об'єктивно оцінити ефективність впровадження AR/VR технологій у процес підготовки майбутніх педагогів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема визначення сутності та структури підприємницької компетентності, а також діагностики її сформованості розглядалася у працях багатьох вітчизняних та закордонних учених.

Загальнотеоретичні аспекти компетентнісного підходу та підприємливості висвітлено у дослідженнях Бібік Н. М. [7], Ващенко Л. С. [7], Кременя В. Г. [8], Локшина О. І. [7], Ничкало Н. Г. [13], Овчарук О. В. [7], Паращенко Л. І. [7], Пометун О. І. [7], Савченко О. Я. [7], Трубачева С. Е. [7]. Специфіку формування підприємницької компетентності майбутніх фахівців досліджували Брижань І. А. [3], Кабацька О. В. [4], Майковська В. І. [9], Матукова Г. І. [10], Міняйленко І. В. [3], Назаренко Г. А. [12], Прищепа С. М. [14], Середіна І. А. [15], Ушакова Ю. С. [3] та інші. Важливим орієнтиром також є європейська рамка підприємницької компетентності EntreComp (The Entrepreneurship Competence Framework) [1]. Однак питання визначення чітких критеріїв, показників та рівнів оцінювання підприємницької компетентності майбутніх педагогів саме в контексті застосування засобів доповненої та віртуальної реальності залишається недостатньо вивченим і потребує наукового обґрунтування.

Мета статті – теоретично обґрунтувати та розробити діагностичний інструментарій (критерії, показники та рівні) для об'єктивного вимірювання сформованості підприємницької компетентності майбутніх педагогів у контексті використання технологій AR (доповненої реальності) та VR (віртуальної реальності).

Виклад основного матеріалу. Для забезпечення валідності та надійності діагностичного процесу в межах дослідження необхідно чітко розмежувати і

науково обґрунтувати базові поняття його вимірювального апарату. Це стосується термінів «критерій» і «показник», які є основою для об'єктивного оцінювання рівня сформованості будь-якої компетентності.

У педагогічній діагностиці та методології наукових досліджень особливого значення набуває емпіричне визначення об'єктів вимірювання. Компетентність, як складне інтегративне особистісне утворення, не може бути виміряна безпосередньо, тому виникає потреба у використанні допоміжних, більш доступних для спостереження категорій.

У нашому дослідженні під поняттям «критерій» ми розуміємо ключову (сутнісну) ознаку або мірило, яке відображає основні властивості об'єкта оцінювання – підприємницької компетентності майбутніх педагогів. Критерій є теоретично обґрунтованим орієнтиром, на підставі якого здійснюється класифікація, якісне оцінювання чи встановлення наявності/відсутності певної властивості чи якості в об'єкті. Він виступає як інтегративна характеристика одного з компонентів компетентності, дозволяючи зробити висновок про його сформованість загалом.

У свою чергу, «показник» є емпіричною характеристикою критерію, що має кількісне або якісне вираження, є доступним для безпосереднього спостереження, фіксації та вимірювання. Показники конкретизують критерій, розкладаючи його на елементи, які можна діагностувати за допомогою конкретних методик (тестів, анкет, спостережень). Якщо критерій відповідає на питання «що ми оцінюємо?» (наприклад, рівень мотивації), то показник відповідає на питання «як ми це вимірюємо?» (наприклад, ступінь вираження інтересу до AR/VR стартапів чи готовність до ризику). Таким чином, показник забезпечує перехід від теоретичного обґрунтування критеріїв до практичної діагностики та кількісного вимірювання проявів підприємницької компетентності.

Спираючись на аналіз психолого-педагогічної літератури та структуру рамки EntreComp, у структурі підприємницької компетентності майбутніх педагогів ми виділяємо три взаємопов'язані компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-інформаційний та діяльнісно-творчий.

Проаналізуємо компоненти підприємницької компетентності в контексті використання імерсивних технологій:

1. *Мотиваційно-ціннісний компонент* відображає внутрішню спрямованість особистості на підприємницьку діяльність, наявність лідерських якостей, готовність до виправданого ризику та інновацій. Він охоплює усвідомлення цінності підприємливості для професійної самореалізації педагога, прагнення до фінансової грамотності та бажання впроваджувати новітні технології (AR/VR) для створення конкурентоспроможних освітніх продуктів.

2. *Когнітивно-інформаційний компонент* передбачає наявність системи знань з основ економіки, менеджменту, маркетингу освітніх послуг, правових аспектів підприємництва. Важливою складовою цього компонента є знання

специфіки AR та VR технологій, розуміння їхнього потенціалу для бізнес-планування, створення віртуальних презентацій та моделювання економічних процесів.

3. *Діяльнісно-творчий компонент* характеризує володіння практичними уміннями та навичками розробки і реалізації підприємницьких проєктів. Це здатність генерувати бізнес-ідеї, працювати в команді, приймати управлінські рішення, а також практично застосовувати інструментарій доповненої та віртуальної реальності для візуалізації стартапів, створення прототипів освітніх продуктів та їх просування на ринку. З огляду на визначені компоненти, нами виокремлено відповідні критерії та показники сформованості підприємницької компетентності майбутніх педагогів (таблиця 1).

Таблиця 1

Критерії та показники сформованості підприємницької компетентності майбутніх педагогів

Компоненти	Критерії	Показники
Мотиваційно-ціннісний	Мотиваційно-вольовий	☐ стійкий інтерес до підприємницької діяльності в галузі освіти; ☐ готовність до інновацій та впровадження AR/VR технологій; ☐ наявність лідерських якостей та ініціативність; ☐ прагнення до досягнення успіху та професійного саморозвитку; ☐ ціннісне ставлення до інтелектуальної власності та академічної доброчесності.
Когнітивно-інформаційний	Когнітивно-економічний	☐ знання основ економічної теорії, менеджменту та маркетингу; ☐ розуміння алгоритмів створення та ведення бізнес-проєктів; ☐ обізнаність з можливостями AR/VR технологій для бізнесу; ☐ знання правових основ підприємницької діяльності; ☐ володіння професійною економічною термінологією.
Діяльнісно-творчий	Проєктно-технологічний	☐ уміння розробляти бізнес-плани та стратегії розвитку освітніх стартапів; ☐ здатність використовувати AR/VR засоби для презентації та візуалізації ідей; ☐ навички командної роботи та управління ресурсами; ☐ здатність до прийняття рішень у нестандартних ситуаціях; ☐ уміння оцінювати ризики та прогнозувати результати діяльності.

Використання запропонованої системи критеріїв дозволяє здійснити комплексну оцінку готовності майбутніх педагогів до підприємницької діяльності. Когнітивно-економічний критерій дає змогу оцінити теоретичну базу, мотиваційно-вольовий – спрямованість особистості, а проєктно-технологічний – реальну здатність трансформувати ідеї в кінцевий продукт за допомогою сучасних цифрових інструментів.

Для визначення динаміки формування досліджуваної якості доцільно виокремити рівні сформованості підприємницької компетентності. Спираючись на загальноприйняті у педагогіці підходи, ми визначаємо три рівні: низький (інтуїтивно-репродуктивний), середній (когнітивно-пошуковий) та високий (креативно-діяльнісний).

Характеристика рівнів сформованості підприємницької компетентності майбутніх педагогів із використанням засобів AR та VR подана в таблиці 2.

Таблиця 2

Характеристика рівнів сформованості підприємницької компетентності майбутніх педагогів

Критерій	**Рівні**
	Низький (інтуїтивно-репродуктивний)
Мотиваційно-вольовий	Відсутня або слабко виражена мотивація до підприємницької діяльності. Студент не усвідомлює важливості економічних знань для педагога. Ставлення до використання AR/VR технологій у бізнес-процесах пасивне або скептичне. Ініціатива відсутня, переважає виконавська дисципліна.
Когнітивно-економічний	Знання з економіки та менеджменту фрагментарні, поверхневі. Студент плутається в базових поняттях, не розуміє механізмів функціонування ринку освітніх послуг. Знання про AR/VR обмежуються загальним уявленням, без розуміння їх прикладного значення для підприємництва.
Проєктно-технологічний	Нездатність самостійно розробити бізнес-ідею. Відсутні навички планування. Використання цифрових технологій обмежується стандартними користувацькими діями. Студент не вміє застосовувати AR/VR інструментарій для вирішення професійно-економічних завдань.
	Середній (когнітивно-пошуковий)
Мотиваційно-вольовий	Наявний ситуативний інтерес до підприємництва. Студент розуміє необхідність економічної компетентності, але мотивація залежить від зовнішніх стимулів. Позитивно ставиться до AR/VR технологій, проте не завжди готовий докладати зусиль для їх опанування.

Критерій	Рівні
Когнітивно-економічний	Володіє базовим обсягом економічних знань, орієнтується в основних поняттях. Розуміє алгоритм бізнес-планування, але може допускати неточності. Знає основні типи AR/VR додатків, які можна використати в комерційній діяльності, але знання недостатньо системні.
Проєктно-технологічний	Здатен розробити бізнес-проєкт за зразком або шаблоном. Уміє використовувати окремі елементи AR/VR для візуалізації ідей за інструкцією. Здатний працювати в команді, виконувати окремі ролі, але відчуває труднощі при прийнятті самостійних стратегічних рішень.
	Високий (креативно-діяльнісний)
Мотиваційно-вольовий	Стійка внутрішня мотивація до створення власного освітнього продукту та комерціалізації знань. Яскраво виражені лідерські якості, готовність до ризику. Прагнення до інновацій та активного впровадження AR/VR технологій як конкурентної переваги.
Когнітивно-економічний	Глибокі, системні знання з економіки освіти, маркетингу та менеджменту. Вільне володіння професійною термінологією. Чітке розуміння технологічних особливостей та економічного потенціалу доповненої та віртуальної реальності. Здатність до аналізу ринкових тенденцій.
Проєктно-технологічний	Здатність генерувати оригінальні бізнес-ідеї та доводити їх до реалізації. Вільне використання інструментів AR/VR для створення прототипів, презентацій та маркетингового просування. Ефективне управління проєктами, висока адаптивність, креативний підхід до вирішення проблем.

Узагальнюючи викладене, зазначимо, що низький (інтуїтивно-репродуктивний) рівень характеризується відсутністю ініціативи та фрагментарністю знань; середній (когнітивно-пошуковий) свідчить про наявність базису знань та вмінь діяти за алгоритмом; високий (креативно-діяльнісний) рівень вирізняється здатністю до інноваційної діяльності, інтеграції педагогічних, економічних та технологічних знань для створення нового продукту. Визначена система критеріїв, показників та рівнів є основою для подальшої експериментальної роботи та перевірки ефективності методики формування підприємницької компетентності майбутніх педагогів засобами AR та VR технологій.

Висновки. Отже, ефективність професійної підготовки сучасного вчителя значною мірою залежить від наявності валідного інструментарію для оцінювання його готовності до діяльності в умовах ринкової економіки та цифрової трансформації. Діагностика підприємницької компетентності не може

обмежуватися лише перевіркою теоретичних знань, а повинна охоплювати здатність інтегрувати інноваційні засоби, зокрема доповнену (AR) та віртуальну (VR) реальність, у професійну практику. Таким чином, запропонована система критеріїв (мотиваційно-вольовий, когнітивно-економічний, проєктно-технологічний) дозволить комплексно проаналізувати здатність майбутніх педагогів не лише генерувати бізнес-ідеї, а й візуалізувати та реалізовувати їх за допомогою імерсивних технологій.

Розроблена шкала рівнів сформованості – від інтуїтивно-репродуктивного до креативно-діяльнісного – забезпечить чітку диференціацію досягнень здобувачів освіти та надасть змогу фіксувати динаміку їхнього професійного зростання.

Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо в експериментальній апробації запропонованого діагностичного інструментарію. Застосування розробленої уніфікованої методичної основи дозволить отримати та проаналізувати емпіричні дані щодо ефективності впровадження технологій AR і VR у процес формування підприємницької компетентності майбутніх педагогів.

Література:

1. Bacigalupo M., Kampylis P., Punie Y., Van den Brande G. EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. Luxembourg : Publication Office of the European Union, 2016. 39 p.

2. Medvedieva M., Hodovaniuk T., Medvedieva A. Problems of financial content as a means of forming financial literacy of students in mathematics lessons in primary school. *Věda a perspektivy.* 2022. № 1(8). P. 108–118. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/14597.

3. Брижань І. А., Міняйленко І. В., Ушакова Ю. С. Сучасні підходи до оцінювання моделі формування підприємницької компетентності персоналу за методом «360 градусів». *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/4913.

4. Кабацька О. В. Підходи до формування підприємницької компетентності студентів в процесі вивчення основ здоров'я людини. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.* Серія 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)» : зб. наук. пр. Київ, 2020. Вип. 3 (123). С. 71–75.

5. Кібаленко В. В. Базові поняття формування підприємницької компетентності у майбутніх учителів: сучасні підходи та концепції. *Перспективи та інновації науки*. 2025. №1 (47). С. 543–556. URL: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)-543-556

6. Кібаленко В. В., Медведєва М. О. Розвиток підприємницької компетентності у майбутніх педагогів як стратегія стійкості освіти в умовах війни. *Наука, освіта, суспільство очима молодих :* матеріали XVIII Міжнар. науково-практ. конф. здобувачів вищ. освіти і молодих науковців, м. Рівне, 14 трав. 2025 р. Рівне, 2025. С. 90–91.

7. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Б-ка з освіт. політики. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.

8. Кремень В. Г., Луговий В. І., Саух П. Ю. Освіта і наука – основа інноваційного людського розвитку. *Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*. 2020. Т. 2, № 2. URL: https://doi.org/10.37472/2707-305x-2020-2-2-14-3 (дата звернення: 04.12.2025).

9. Майковська В. І. Теорія і практика формування підприємницької компетентності майбутніх фахівців сфери обслуговування у закладах вищої освіти: дис... д-ра пед. наук: 13.00.04. С., 2021. 757 с.

10. Матукова Г. І. Педагогічні умови розвитку в студентів економічних спеціальностей компетентності до підприємницької діяльності. *Професійна освіта : проблеми і перспективи*. 2015. Вип. 8. С. 35–42.

11. Медведєва М.О., Солдугей Л.М. Вибір методів формування підприємницької компетентності та фінансової грамотності на уроках інформатики. *Сучасні інформаційні технології в освіті і науці :* XV Всеукр. наук.-практ. конф. для молод. учен. та здобув. освіти, м. Умань, 25-26 квіт. 2024 р. Умань, 2024. С. 148–151.

12. Назаренко Г. А. Формування підприємницької компетентності учнів загальноосвітніх навчальних закладів у відповідності до вимог нових державних стандартів : метод. посіб. Черкаси : ЧОІПОПП, 2014. 68 с.

13. Ничкало Н. Г. Розвиток професійної освіти і навчання в контексті європейської інтеграції. *Педагогіка і психологія. Вісник АПН України*, 2008. №1 (58), С. 57–69.

14. Прищепа С. М. Сутність та зміст поняття «підприємницька компетентність». *Молодий вчений.* 2016. № 5. С. 367-370. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=molv_2016_5_94

15. Середіна І. А. Формування підприємницької компетентності майбутніх бакалаврів з економіки підприємства у процесі фахової підготовки : дис. … д-ра філософії. Київ, 2020. 242 с. URL: https://uacademic.info/ua/document/0823U101457

References:

1. Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., & Van den Brande, G. (2016). EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. Luxembourg: *Publication Office of the European Union*, 39 p.

2. Medvedieva, M., Hodovaniuk, T., & Medvedieva, A. (2022). Problems of financial content as a means of forming financial literacy of students in mathematics lessons in primary school. *Věda a perspektivy*, 1(8), 108–118. Retrieved from https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/14597.

3. Bryzhan, I. A., Miniailenko, I. V., & Ushakova, Yu. S. (2018). Suchasni pidkhody do otsiniuvannia modeli formuvannia pidpryiemnytskoi kompetentnosti personalu za metodom «360 hradusiv» [Modern approaches to evaluating a model of forming entrepreneurial competence of personnel using the «360 degrees» method]. *Efektyvna ekonomika*, (11). https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/4913 [in Ukrainian].

4. Kabatska, O. V. (2020). Pidkhody do formuvannia pidpryiemnytskoi kompetentnosti studentiv v protsesi vyvchennia osnov zdorovia liudyny [Approaches to forming students' entrepreneurial competence in the process of studying human health basics]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriia 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury*, 3(123), 71–75. [in Ukrainian].

5. Kibalenko, V. V. (2025). Bazovi poniattia formuvannia pidpryiemnytskoi kompetentnosti u maibutnikh uchyteliv: suchasni pidkhody ta kontseptsii [Basic concepts of forming entrepreneurial competence in future teachers: modern approaches and concepts]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky*, 1(47), 543–556. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)-543-556 [in Ukrainian].

6. Kibalenko, V. V., & Medvedieva, M. O. (2025). Rozvytok pidpryiemnytskoi kompetentnosti u maibutnikh pedahohiv yak stratehiia stiikosti osvity v umovakh viiny [Development of entrepreneurial competence in future teachers as a strategy for education resilience in wartime]. In *Nauka, osvita, suspilstvo ochyma molodykh: Proceedings of the XVIII International Scientific and Practical Conference of Higher Education Applicants and Young Scientists* (pp. 90–91). Rivne.

7. Kompetentnisnyi pidkhid u suchasnii osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy [Competence-based approach in modern education: world experience and Ukrainian prospects]. (2004). Kyiv: K.I.S., 112 p. [in Ukrainian].

8. Kremen, V.H., Luhovyi, V.I., Saukh, P.Yu. (2020). Osvita i nauka – osnova innovatsiinoho liudskoho rozvytku [Education and science as the basis of innovative human development]. *Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*, 2(2). URL: https://doi.org/10.37472/2707-305x-2020-2-2-14-3 [in Ukrainian].

9. Maikovska, V. I. (2021). Teoriia i praktyka formuvannia pidpryiemnytskoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv sfery obsluhovuvannia u zakladakh vyshchoi osvity [Theory and practice of forming entrepreneurial competence of future service-sector specialists in higher education institutions] (Doctoral dissertation). Sumy. [in Ukrainian].

10. Matukova, H. I. (2015). Pedahohichni umovy rozvytku v studentiv ekonomichnykh spetsialnostei kompetentnosti do pidpryiemnytskoi diialnosti [Pedagogical conditions for developing entrepreneurial competence among students of economic specialities]. *Profesiina osvita: problemy i perspektyvy*, (8), 35–42. [in Ukrainian].

11. Medvedieva, M.O., & Solduhei, L.M. (2024). Vybir metodiv formuvannia pidpryiemnytskoi kompetentnosti ta finansovoi hramotnosti na urokakh informatyky [Selection of methods for forming entrepreneurial competence and financial literacy in informatics lessons]. *Suchasni informatsiini tekhnolohii v osviti i nautsi :* XV Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia dlia molodykh uchenykh ta zdobuvachiv osvity, m. Uman, 25-26 kvitnia 2024 r. *[Modern Information Technologies in Education and Science :* XV All-Ukrainian Scientific and Practical Conference for Young Scientists and Students, Uman, April 25–26, 2024]. Uman, pp. 148–151 [in Ukrainian].

12. Nazarenko, H. A. (2014). Formuvannia pidpryiemnytskoi kompetentnosti uchniv zahalno-osvitnikh navchalnykh zakladiv u vidpovidnosti do vymoh derzhavnykh standartiv [Forming entrepreneurial competence of secondary school students in accordance with new state standards]. Cherkasy: ChOIPOPP. [in Ukrainian].

13. Nychkalo, N. H. (2008). Rozvytok profesiinoi osvity i navchannia v konteksti yevropeiskoi intehratsii [Development of vocational education and training in the context of European integration]. Pedahohika i psykholohiia. Visnyk APN Ukrainy, 1(58), 57–69. [in Ukrainian].

14. Pryshchepa, S.M. (2016). Sutnist ta zmist poniattia «pidpryiemnytska kompetentnist» [The essence and content of the concept «entrepreneurial competence»]. *Molodyi vchenyi [Young Scientist]*, 5, pp. 367–370. Retrieved from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=molv_2016_5_94 [in Ukrainian].

15. Seredina, I. A. (2020). Formuvannia pidpryiemnytskoi kompetentnosti maibutnikh bakalavriv z ekonomiky pidpryiemstva u protsesi fakhovoi pidhotovky [Forming entrepreneurial competence of future bachelors in enterprise economics during professional training] (PhD dissertation). Kyiv. https://uacademic.info/ua/document/0823U101457 [in Ukrainian].

Журнал

«Наукові інновації та передові технології»

№ 12(52) 2025

Підписано до друку 09.12.2025 р.
Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.
Зам. 1

Видавець:
Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія *ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.*

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл., м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
тел.+38073 996 46 57, +38050 771 27 31, e-mail: gotoprint@gmail.com